

Украјинска Православна Црква указала на проблеме положаја својих верника у контексту међународног права

Представништво Украјинске Православне Цркве при европским међународним организацијама издало је саопштење у којем је указало на континуирано кршење права православних хришћана у Украјини и на неусаглашеност у поступцима украјинске државе поводом ових питања са међународним правом и стандардима ОЕБС-а.

Међу кршењима права верника канонске Украјинске Православне Цркве, у саопштењу се посебно помиње извршење тешких кривичних дела против њих, континуирано одузимање цркава, блокирање регистрације повеља и ограничавање уставних права верских организација канонске Цркве законом о принудном преименовању, ширење говора мржње у медијима против свештенства и мирјана канонске Цркве.

„Свети Синод Украјинске Православне Цркве и Архијерејски сабор УПЦ-а више пута су изражавали забринутост због кршења права верника УПЦ-а, као и због дискриминаторне политике коју спроводе државни органи на различитим нивоима. Истовремено, од низа представника државних структура на различитим нивоима, верских вођа, као и у медијима, наставља се ширење тезе да заједнице УПЦ-а добровољно мењају своја канонска права“, наглашава се у документу. „Оцењујући ове лажне изјаве, треба напоменути да је од 2015. године

око 500 цркава наше конфесије заплешено или незаконито пререгистровано. Многе заплене, на пример, у местима Задубровка, Катериновка, Птиче, праћене су извршавањем тешких злочина услед којих су страдали многи верници УПЦ-а. Истовремено, број јавних сведочења, апела верника који указују на њих је толико велик да нису потребна нека нарочита истраживања масовних кршења људских права која чине пропратни део рајдерских заплена наших заједница“.

Примећује се да се „шема рајдерског одузимања цркава Украјинској Православној Цркви, која се тренутно примењује у Украјини, остварује како директним одузимањем без икаквог документарног покрића, тако и незаконитом пререгистрацијом заједница УПЦ-а у јурисдикцију „Православне Цркве Украјине“ на основу наредби регионалне државне управе“. Фалсификовање докумената које се изводи према овој шеми предвиђа подношење записника са састанка чланова парохијске скупштине државном органу о преласку заједнице у другу конфесију, који су потписале особе које заправо немају законско право на то.

У проширеном саопштењу Представништва такође се наводи да међународно право осуђује било који облик испољавања нетрпељивости, дискриминације, распиривања непријатељства према групи обједињеној на расној, етничкој или верској основи. У прекршаје против ове групе спадају изјаве које негативно карактеришу или оптужују читаву групу верника или целу конфесију, без обзира на конкретне људе и без икаквих правних доказа о незаконитом понашању представника групе-жртве. „Политичке оптужбе УПЦ-а за антиукрајинске активности које садрже изјаве државних званичника, обраћања посланика на различитим нивоима, одобрене одлуке органа локалне самоуправе су живописан пример реторике мржње и подстицања на нетрпељивост према целокупној конфесији УПЦ-а на целом државном нивоу“, наглашава Представништво Украјинске Православне Цркве при европским међународним организацијама.

Документ пружа конкретне примере таквих кршења и напомиње да оптужбе „у стварности нису на било који начин потврђене одлукама органа за спровођење закона, стога представљају нетачне спекулације и само оцене појединаца које, пак, је власт овластила, због чега негативно утичу на формирање јавног мњења према вишемилионском стаду УПЦ-а“.

„Према таквим шаблонима формирају се мишљења становника територијалних заједница, радикалних организација које црпе информације из изјава државних службеника, посланика и медија о могућности, па чак и заостравању вршења кривичних дела над верницима УПЦ-а“, констатује Представништво указујући на тенденцију која се формирала у земљи – политичко обележавање верника канонске Цркве и занемаривање чињенице да се Украјинска Православна Црква искључиво бави духовном негом свог стада „с циљем да спаси и уједини све вернике са Господом Исусом Христом“.

Констатујући да се став Украјинске Православне Цркве поводом поступака Цариградског Патријарха Вартоломеја заснива на канонском праву, Представништво УПЦ-а при европским међународним организацијама напомиње: „Истовремено, поступци на стварању верског удружења „Православна црква Украјине“ у Украјини на основу *Томоса* који је дао Цариградски Патријарх очигледно повлачи за собом повећану дискриминацију и притисак на УПЦ због тога што је власт признала ову конфесију у земљи и висок ниво пропаганде мржње према УПЦ-у. Ако би државна власт Украјине обезбедила добровољну промену конфесионалне припадности и ако не би давала предност „ПЦУ-у“, стварање нове верске структуре не би повукло за собом трагичне сукобе око заједница УПЦ-а принуђених различитим политичким снагама и радикалним организацијама да промене своју припадност“.

У саопштењу се такође истиче да се Украјина не придржава препорука УН поводом неприхватљивог стварања привилегованих цркава. Тако је новоствореној структури „ПЦУ“ додељен храм комплекса Свете Софије Кијевске, док су игнорисани покушаји канонске Украјинске Православне Цркве да добије исто право. „Са сличним ограничењима права суочавају се и структуре УПЦ-а и у другим регионима Украјине, посебно са додељивањем земљишних парцела заједницама УПЦ-а за изградњу цркава, као и са спровођењем других законских права која су тренутно блокирана из политичких разлога или су крајње отежана“, наглашава Представништво напомињући да се на нивоу централне и регионалне власти пружа значајна административна подршка процесу такозваних „прелазака“ заједница Украјинске Православне Цркве у „ПЦУ“, а да државне структуре највишег нивоа отворено показују привилеговани положај „ПЦУ-а“.

Дотакавши се теме односа верника Украјинске Православне Цркве према поступцима Цариградске Патријаршије да Томос уступи новоствореном верском удружењу „ПЦУ“ што се оцењује као кршење канонског и међународног права, Представништво је у свом саопштењу изјавило да је Украјинска Православна Црква „изразила свој став према овим поступцима утврдивши да је одлука Светог Синода Цариградске Патријаршије од 11.10.2018. године да Томос аутокефалије додели ПЦУ-у неважећа и да нема канонску моћ“. „Извршавање масовних злочина над верницима УПЦ-а, као и дискриминаторна државна политика омогућавају да се изведе следећи закључак: поступци Цариградске Патријаршије су створиле значајне услове за јачање кршења људских права у Украјини у области верских односа“, наглашава се у саопштењу.

У документу се такође скреће пажња да до данас нису објављени судски акти Цариградске Патријаршије о „враћању чинова“ архијерејима „УПЦ КП“ и „УАПЦ“ што даје основа за разматрање тих одлука као спорних, да оне недостају или имају правне недостатке који не дозвољавају да буду јавно доступне за процену и проучавање. „Заправо, међународна и национална заједница схватила је одлуке Цариградске Патријаршије о „украјинском питању“ само на основу медијских публикација, изјава неких политичара и текста Томоса који не представља иницијални акт давања аутокефалности и враћања свештенству „УПЦ КП“ и „УАПЦ“ канонског достојанства“, наводи се у саопштењу. Чињенице наведене у њему „сведоче о могућим озбиљним правним прекршајима у припреми и усвајању одлука о „украјинском питању“ што доводи у сумњу њихов легитимитет“, сматрају у Представништву Украјинске Православне Цркве при европским међународним организацијама.

У саопштењу се изражава уверење да православни верници, држављани Украјине, не могу бити прогоњени и оптуживани за подстицање верске мржње уколико изразе свој став поводом поступака Цариградског Патријарха и „хијерархије“ „Православне Цркве Украјине“ сумњајући у њихову каноничност и светост и, уједно, сматрајући поступке Цариградског Патријарха Вартоломеја о „украјинском питању“ за деструктивне, који може изазвати раскол у Васељенском Православљу. „Овакав однос према деловању Цариградске Патријаршије у Украјини представља став целе УПЦ. Забрана изражавања оваког става милиона верника представља кршење међународног права према чл. 10. *Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода* и чл. 19. *Међународног пакта о грађанским и политичким правима*. Стога захтеви да верници престану да изражавају своје мишљење представљају незаконито ограничавање слободе говора, а тиме и кршење права“, стоји у документу.

У објављеном саопштењу се такође истиче да такозвани „закон о преименовању“ усвојен у децембру 2018. представља светли пример дискриминације, ограничавања слободе вероисповести, као и да је то начин присиљавања верника Украјинске Православне Цркве да се одрекну свог канонског и историјског идентитета. „Право на избор имена директно представља део верске слободе, а сужавање, успостављање додатних обавеза и ограничења у супротности је са чланом 22. *Устава Украјине* у којем се директно забрањује да се новим законима смањује обим већ постојећих права. У том контексту, примењују се и одредбе члана 18. *Међународног пакта о политичким и грађанским правима* које гарантују право на слободно испољавање вере и верске праксе, укључујући и јединствени историјски назив одабран без икакве принуде. Такође треба обратити пажњу на одредбе *Методологије* коју је разрадила Канцеларија генералног секретара УН-а за спречавање геноцида, према којој обележавања групе лица на верској или другој основи, које је повезано са дискриминацијом те групе, представља припрема или извршавање масовних злочина у земљи и погоршавање заштите људских права у региону“, подсећају у Представништву Украјинске Православне Цркве при европским међународним организацијама.

Истовремено, у саопштењу се указује да је Украјинска Православна Црква у вековној историјској, канонској и духовној вези са Руском Православном Црквом, да није административно подређена Руској Православној Цркви, већ да је самоуправна Црква са седиштем у Кијеву, главном граду Украјине.

„УПЦ је вишеструко изјављивала да поседује статус за обављање верских активности у Украјини што је у складу са правима верника на слободан избор конфесије у оквиру које желе да исповедају своја верска уверења“, стоји у саопштењу. „Стога наметање верницима УПЦ-а од стране трећих лица, међу којима су државни органи и политичари, идеја о потреби промене статуса могу бити само саветодавне природе и не могу бити праћене било каквим облицима принуде. У Украјини мора бити омогућено да се сачувају већ постојећи статус и име верских организација“.

Представништво УПЦ-а при европским међународним организацијама изразило је захвалност међународним структурама које су указале пажњу на проблеме верника Украјинске Православне

Цркве нагласивши: „Реакција међународних структура, посебно оних којима су додељени међународни правни мандати усмерени на заштиту права верника и сузбијање дискриминаторне праксе, укључујући и од стране представника власти, несумњиво би требало да утичу на побољшање политике која се спроводи у земљи према верским организацијама“.

Сектор за информисање ОСЦП-а

према Информативно-образовном одељењу Украјинске Православне Цркве

Извор: <https://mospat.ru/sr/news/87389/>